

Prevela sa engleskog prof. Tamara Veličković:

□ GLEDIŠTA

Adrian Tennant se pita da li "native speaker" kao predavači zaista služe svrsi

Na prošlogodišnjoj IATEFL konferenciji u Aberdinu, dva nepovezana događaja su me navela na razmišljanje o stvari koja, uprkos promenjenoj ulozi jezika u svetu, još nije razrešena: uloga i status nastavnika engleskog jezika kojima je engleski kao maternji jezik jedina kvalifikacija. Prvi događaj je bio slučajni susret sa jednim mladim korejskim nastavnikom tokom jedne od večernjih manifestacija, a drugi radionica fokusirana na početnu obuku profesora.

Susret sa korejskim nastavnikom bio je jedan od onih neplaniranih stvari koje, ustvari, mogu biti ekstremno produktivne i provokativne za razmišljanje. Bio sam na jednom od večernjih događanja i od nas su tražili da se okrenemo ka nekoj osobi i jednostavno otpočnemo konverzaciju. Iza mene se nalazila jedna manja grupa ljudi koji su prisustvovali konferenciji po prvi put, okrenuo sam se i počeli smo da razgovaramo.

Ubrzo smo došli do teme gde ko radi. U ovom trenutku razgovor je otišao u neočekivanom smeru: jedan od Korejaca frustrirano je počeo da govori o svom položaju na poslu. Bio sam zaintrigiran i odlučio sam da probam da saznam što više budem mogao. Ispostavilo se da je njegova ustanova zaposlila jedan broj nekvalifikovanih maternjih govornika (uglavnom za konverzacione kurseve) i da su ti 'profesori' plaćeni duplo više nego lokalni (korejski) nastavnici koji su prošli petogodišnju obuku!

Drugi događaj odigrao se u jednoj radionici koju je vodio 'native speaker' (NS – nastavnik kome je engleski maternji jezik), a koja je fokusirana na 'početne kurseve obuke profesora'. Kroz pet minuta mi je postalo jasno da su kursevi o kojima priča u stvari CELTA i Trinity kursevi

koji obučavaju „native speakers“-maternje govornike engleskog jezika da postanu „predavači“. Takođe je postalo očigledno da presenter uopšte nije bio svestan da su deo njegove publike bili 'non-native speakers' (NNS – kvalifikovani profesori kojima engleski nije maternji jezik) i da je njihovo obrazovanje trajalo i do 5 godina (ja sam seo pozadi i grčio se veći deo predavanja).

Ova dva iskustva su me nagnala na razmišljanje o obuci koju vode ljudi iz ELT profesije (English Language Teaching), različitom vrednovanju obuke mnogih NS i NNS predavača, kao i o često nejednakosti u statusu i platama.

Nažalost, i dalje se misli da je poreklo preduslov za mnoge pozicije širom sveta. Ali, kako jedan nastavnik sa četvonedeljnom obukom može biti bolji (i više vredeti u smislu plate) od onoga ko je studirao 5 godina samo zato što mu je engleski maternji jezik?

Kako se neko, čije se iskustvo u učionici proteže na nekoliko časova prakse u kratkom vremenskom periodu, može smatrati boljim od nekog ko je proveo više od 6 godina u školi, podučavajući konstantno? I što je još gore, kako neko bez ikakve prave obuke može biti bolje plaćen od nekog ko je proveo godine u studiranju i jezika i metodologije?

Naravno da su pitanja koja moraju biti postavljena 'Koliko je osoba kompetentna?' a ne 'Koje si nacionalnosti?' Kao 'profesionalci', mi imamo odgovornost da ukažemo poslodavcima i studentima da nije najvažnija stvar odakle dolazite (i sa kojim akcentom govorite). Mnogo je važnije pitanje koliko ste dobar kao predavač, a obuka mora biti odlučujući faktor.

Druga stvar koju moramo da uzmemo u obzir je da li CELTA kurs koji traje 4 nedelje uopšte može biti zadovoljavajući za obuku nastavnika! Naravno, dužina ne garantuje kvalitet, ali u drugu ruku, moramo biti realistični o tome koliko neko na profesionalnom nivou može naučiti za mesec dana. Mi ovde ne govorimo o kursevima za polaznike!

Na neki način, to nije krivica onih koji obezbeđuju kratke kurseve za obuku nastavnika, već više poslodavaca (a u nekoj meri i studenata) koji više pridaju značaj nacionalnosti predavača koje zapošljavaju (prave Engleze, Amerikance) nego njihovoj obuci i rezultirajućoj stručnosti u učionici.

Štaviše, arogancija pokazana unutar ovog sveta predavača od strane mnogih profesora a prema NNS zaista je zapanjujuća! Ako pogledamo državni školski sektor u Britaniji, engleski profesori koji predaju francuski ili nemački sigurno nisu manje plaćeni od pravih Francuza i Nemaca u istoj školi. U stvari, ukoliko Francuzi i Nemci nemaju diplomu postdiplomskih studija u obrazovanju (PGCE – Postgraduate Certificate in Education) ili neki priznati ekvivalent, oni su

manje plaćeni. Pa zašto se onda smatra da je neko bez kvalifikacija, ili nakon ekstremno kratke obuke, bolji predavač (ili bar bolje finansijski nagrađen) od nekog ko je proveo 5 godina učeći da bi postao predavač, ali je sticajem okolnosti rođen van engleskog govornog područja?

-